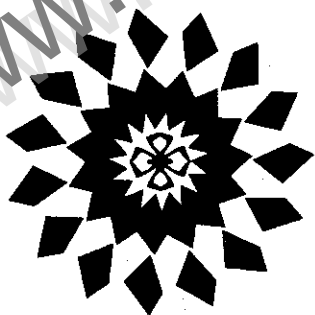

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نشر مستحق در اسلام

رساله حقوق

و بزرگوار است امام سجاد علیه السلام

مقدمه و تحقیق:
استاد سید علی طباطبائی

سرشناسه	: طباطبائی، علی، ۱۳۴۵ -
عنوان قراردادی	: رساله الحقوق، فارسی شرح
عنوان و نام پدیدآور	: منشور متعالی حقوق در اسلام : رساله حقوق وجود مبارک امام سجاد/مقدمه و تحقیق سیدعلی طباطبائی.
مشخصات نشر	: قم: مطبوعات دینی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۴ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۴۵-۰۲۰-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیها
موضوع	: علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ ق - رساله الحقوق - نقد و تفسیر
موضوع	: احادیث اخلاقی
شناسه افزوده	: علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ ق - رساله الحقوق، شرح
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۱ ۴۲۵۴.۰۳۲۴۸/ع۸ BP۲۴۸
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۲۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۹۶۷۸۱۹

انتشارات
مطبوعات دینی

منشور متعالی حقوق در اسلام
رساله حقوق امام سجاد علیه السلام
سید علی طباطبائی
مطبوعات دینی
اول/۱۳۹۲
رقعی/۱۱۶
القب/۲۰۰۰
قیمت: ۴۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۴۵-۰۲۰-۴
ISBN: 978-600-145-020-4
خیابان ارم/ شماره ۲۸۵
تلفن: ۷۷۴۹۳۶۱-۷۷۴۲۸۴۷
دورنگار: ۷۷۴۹۳۶۲
www.matbootdini.ir

فهرست تفصیلی

۱. سخن ناشر ۱۳
۲. مقدمه ۱۵
۳. حقوق یک امر مفهومی است نه نامی ۱۶
۴. حقوق شناسی جزء علوم انسانی است ۱۶
۵. ثبوت حقوق و اثبات آن به بینش توحیدی مربوط است ۱۷
۶. نظام حقوقی اسلام متکی به اراده خداوند است ۱۸
۷. تبیین منبع استنباط حقوق ۱۸
۸. عقل مبرهن مصباح دین است ۱۹
۹. شناخت انسان ۱۹
۱۰. کرامت انسان در پرتو خلافت اوست ۲۰
۱۱. پیام انسان های رشد یافته و به کمال رسیده ۲۰
۱۲. شناخت حیات ۲۰
۱۳. حیات شعاعی از ملکوت خداست ۲۱

۱۴. شناخت حق ۲۱
۱۵. حق آن قطب‌نمای کشتی وجود آدمی در اقیانوس زندگی است ۲۲
۱۶. شناخت آزادی ۲۲
۱۷. آزادی غیر از رهایی است ۲۲
۱۸. آزادی طبیعی همان خودخواهی‌های حیوانی انسان است ۲۳
۱۹. آزادی عالی انسانی آن قدرت انتخاب است ۲۴
۲۰. شناخت اخلاق ۲۴
۲۱. اخلاق منی سکوفایی عالی‌ترین حقایق در درون انسان ۲۴
۲۲. شناخت تعهد ۲۵
۲۳. عالی‌ترین عنصر زندگی انسان تعهد است ۲۵
۲۴. ملاک انسانیت انسان احساس تعهد است ۲۵
۲۵. ارزش هر انسان به اندازه تعهد الهی اوست ۲۵
۲۶. شناخت هدف ۲۵
۲۷. هدف عالی دینی به فعلیت رساندن شخصیت انسانی در تکاپو بسوی ابدیت ۲۵
۲۸. شناخت شخصیت ۲۵
۲۹. انعقاد شخصیت ایده‌آل در انسان ۲۶
۳۰. شناخت عدالت ۲۷۶
۳۱. رفتار مطابق قانون عدالت است ۲۶
۳۲. عدالت بر خویشتن، تکاپو در نجات دادن حیات معقول از درندگان انسان‌نما ۲۷

۳۳. تاریخ پی بردن بشر به اصول اولیه حقوق ۲۷
۳۴. صیانت و تنظیم حیات انسانی ۲۷
۳۵. حیات معقول انسانی دارای چهار اصل اساسی است ۲۷
۳۶. حق حیات ۲۸
۳۷. حق کرامت ذاتی ۲۸
۳۸. حق کار و فعالیت ۲۸
۳۹. حق تعلیم و تربیت ۲۸
۴۰. حق آزادی ۲۸
۴۱. فلسفه حقوق در بیان ما علیه السلام ۲۹
۴۲. پایه همه حقوق، حق توحید است ۳۰
۴۳. پایه و هدف همه حقوق از دیدگاه قرآن کریم ۳۰
۴۴. نکات مهم توحیدی ۳۰
۴۵. فلسفه حقوق بشر در تفکر اسلامی ۳۱
۴۶. تبیین نظام فاعلی و داخلي و غایی جهان ۳۳
۴۷. جلوه‌هایی از حقوق در رساله امام سجاد علیه السلام ۳۵
۴۸. عبادت با اخلاص حق خداوند سبحان ۳۶
۴۹. انسان فقر محض است ۳۶
۵۰. عبودیت و بندگی ۳۷
۵۱. تبیین خطر شرک ۳۷

۵۲. نکته عرشی از مفسر بی بدیل عصر ۳۸
۵۳. شرک یعنی سقوط از بلندای توحید و احساس پوچی ۳۹
۵۴. در تفکر اسلامی انسان مالک حقیقی خود نیست ۴۰
۵۵. تجاوز از حقوق اعضا و جوارح ظلم است ۴۰
۵۶. شهادت اعضا و جوارح، فرع بر ادراک و شعور آنهاست ۴۱
۵۷. بیان حقایق، دفاع از حق و پرهیز از باطل جز حقوق زبان است ۴۲
۵۸. گهر دروازه سخن بسوی دل است ۴۳
۵۹. تبیین حقوق چشم در قرآن کریم ۴۳
۶۰. بسیاری از اعضاء آفات عیب به واسطه نگاه‌های آلوده است ۴۴
۶۱. آلودگی دیده از پلیدی است حکایت دارد ۴۵
۶۲. نکته‌ای دلنشین از عارف صمدانی ۴۶
۶۳. مهم‌ترین حقوق در اسلام بعد از حق الهی ۴۶
۶۴. تبیین حق مادر ۴۶
۶۵. تشریح حق پدر ۴۷
۶۶. راز قرار گرفتن دستور احسان به والدین در کنار فرمان توحید عبادی ۴۸
۶۷. نماز حضور در محضر کبریایی حق تعالی است ۵۰
۶۸. نماز، متمرکز ساختن همه قوای مغزی و روحی ۵۰
۶۹. نماز معراج عروج نفس ناطقه انسانی ۵۰
۷۰. اوج نماز در شهود جمال خداوند ۵۰

۷۱. تبیین حقوق تعلیم و تربیت ۵۱
۷۲. تعلیم، رشد دادن نفس ناطقه انسانی است ۵۳
۷۳. اسلام فراگیری علم و ادب را جزء فرایض قرار داده است ۵۳
۷۴. علم چیست؟ ۵۴
۷۵. تشریح حقوق زناشویی ۵۵
۷۶. سرمایه آرامش و آسایش ۵۶
۷۷. یکی از اصول اساسی زندگی از نظر قرآن کریم ۵۶
۷۸. اساس زندگی انسان، مردی و زنی نیست ۵۶
۷۹. مودّت و رحمت، در پی استمرار زندگی ۵۷
۸۰. اصلی ترین مانع حاکمیت نور مودّت و رحمت ۵۷
۸۱. متن کامل رساله حقوق ۶۱
۸۲. ترجمه رساله حقوق ۸۱
۸۳. بخش اول ۸۳
۸۴. فلسفه حقوق ۸۳
۸۵. بخش دوم ۸۷
۸۶. مواد حقوقی ۸۷
۸۷. حق خداوند سبحان ۸۷
۸۸. حق انسان بر خودش ۸۷
۸۹. حق زبان ۸۸

۸۸	۹۰. حق گوش
۸۹	۹۱. حق چشم
۸۹	۹۲. حق پا
۸۹	۹۳. حق دست
۹۰	۹۴. حق شکم
۹۰	۹۵. حق غریزه شهوت
۹۰	۹۶. حق نماز
۹۱	۹۷. حق روزه
۹۲	۹۸. حق صدقه
۹۳	۹۹. حق قربانی
۹۳	۱۰۰. حق رهبر سیاسی
۹۴	۱۰۱. حق استاد بر شاگرد
۹۵	۱۰۲. حق مالک
۹۵	۱۰۳. حق رعیت
۹۶	۱۰۴. حق شاگرد بر استاد
۹۷	۱۰۵. حق همسر بر شوهر
۹۷	۱۰۶. حق خدمتکار
۹۸	۱۰۷. حق مادر
۹۹	۱۰۸. حق پدر

۱۰۹. حق فرزند بر پدر و مادر ۹۹
۱۱۰. حق برادر ۱۰۰
۱۱۱. حق آزاد کننده برده ۱۰۰
۱۱۲. حق برده آزاد شده ۱۰۱
۱۱۳. حق نیکوکار و اهل احسان ۱۰۲
۱۱۴. حق مؤذن ۱۰۲
۱۱۵. حق امام جماعت ۱۰۲
۱۱۶. حق همسین ۱۰۳
۱۱۷. حق همسایه ۱۰۴
۱۱۸. حق دوست ۱۰۴
۱۱۹. حق شریک ۱۰۵
۱۲۰. حق ثروت و دارائی ۱۰۵
۱۲۱. حق طلبکار ۱۰۶
۱۲۲. حق معاشر ۱۰۷
۱۲۳. حق مدعی ۱۰۷
۱۲۴. حق مدعی علیه ۱۰۸
۱۲۵. حق کسی که از تو مشورت می خواهد ۱۰۸
۱۲۶. حق کسی که از او مشورت می خواهی ۱۰۹
۱۲۷. حق نصیحت شونده ۱۱۰

۱۲۸.	حق نصیحت کننده	۱۱۰
۱۲۹.	حق بزرگسالان	۱۱۱
۱۳۰.	حق خردسالان	۱۱۱
۱۳۱.	حق سائل	۱۱۱
۱۳۲.	حق مسئول	۱۱۲
۱۳۳.	حق شخص شادمان کننده	۱۱۳
۱۳۴.	حق بدی کننده	۱۱۳
۱۳۵.	حق همکسر	۱۱۴
۱۳۶.	حق اهل دنیا	۱۱۵

سخن ناشر

دنیای مدرن امروز به وسیله تکنولوژی‌های ارتباطی درون جامعه‌ها را دستخوش تغییراتی بزرگ نموده که اخلاق و حقوق اجتماعی نیز مستثنی نیست. همانگونه که جامعه‌شناسان برجسته شرقی و غربی اخلاق و حقوق اجتماعی را یکی از ارکان ثبات و پیشرفت جامعه‌های مدرن شرقی و غربی می‌دانند، جامعه ما با سابقه دیرین و درخشان و سفارشات بزرگان و اندیشمندان درباره اخلاق و حقوق اجتماعی که کمرنگ شدنش در کشورمان بر کسی پوشیده نیست برآن شدیم رساله حقوق امام سجاد علیه السلام را با مقدمه مبسوط و ترجمه شیوای استاد ارجمند آقای سید علی طباطبایی در انتشارات مطبوعات دینی با قدمت بیش از ۵۰ سال به بنیانگذاری شادروان حاج شیخ محمد باقر فائزی پورتهرانی که از بدو تأسیس تاکنون ناشر راستین و حقیقی کتب ارزنده و نفیس بوده است به زیور طبع آراسته گردد. نشر کتب این انتشارات بر اساس حق گوئی و حق پویی و حق جوئی طی مسیر کرده و به پاس خدمت‌گزاری مؤسسه گرانقدر آن، و ادای دین و حق‌شناسی، بر هر مؤلف و ناشر و کتاب‌خوان و سزاوارتر بر متولی فعلی فرض است که صحبت دیرین این پیشکسوت چاپ و نشر و قلم و کتاب را پاس بدارد و یادی از حق‌شناسی و حق‌گزاری او بنماید.

مبتلا گشتم در این بند و بلا کوشش آن حق‌گزاران یاد باد

او حق‌گزار چاپ و تألیف و نشر بود و حق اوست که شکرگزار و یادآور او باشیم. او مصداق پرازنده‌ای از اداکننده حق‌الناس بود، تمام‌هم‌حجره‌ای‌ها هم مباحثه‌ای‌ها، هم‌سفران کعبه دل‌ها (۲۳ سفر حج تمتع)، مشتریان و هم‌شهریان بر این امر اذعان دارند. شخصیتی مردمی و مردم‌شناس،

اداکننده حق مکاسب و رسائل و امین و صدیق مرحومان آیات عظام بروجردی، مرعشی نجفی، خویی و شیرازی بود. بزرگ مردی که در جلسات مشورتی و صنفی راعی حق الناس بود و اگر در مجلس بوی خودخواهی و نفع شخصی (و نه حق عمومی) به مشامش می رسید، با قاطعیت تمام عدم حضور خود را در آن جلسه عذر می خواست. همه آنچه از واقعیات اجتماعی را که دیگران در آیین جلا نمی دیدند او در خشت خام می دید، زیرا که او پخته روزگار و محرم اسرار بود. حتی در جلسات مذهبی در برابر دوستان و خویشاوندان اگر موضعی بر اساس سطحی نگری و عوام گرایی و شعار (و نه شعور) می دید از شرکت در جلسه عذرخواهی می کرد.

کس نمی گوید که یاری داشت حق دوستی

حق شناسان را چه حال افتاد یاران را چه شد
راعی حقوق همسر فرزندان و خویشاوندان بود. در آخرین روزهای زندگی بر برکت خود برای معالجه پزشکی از طرف فرزندان پیشنهاد مراجعه به پزشک متخصص می شد. از اینکه مبادا از طرف او رنجش و زحمتی برای فرزندان پیش آید، متواضعانه و تاملانه فرمود: من حال خودم را بهتر می دانم، در مسیری قدم برمی دارم که خداوند مقدر فرموده، نگران من نباشید، چون آرامش خاصی دارم.

به یاد آن حق گزارهای ها و به پاس آن رعایت حق الناس ها و به یاد همسر فداکار و مدیرش مرحوم حاجیه خانم صادقی، این رساله حقوق مبارک امام سجاد علیه السلام به نام «منشور متعالی حقوق انسانی» را به همه حق شناسان و حق پویان تقدیم می کنیم.

روحشان شاد

انتشارات مطبوعات دینی - ۱۳۹۱